I. évfolyam. Kis-Czell, 1902. január 26. 4. szám.

KEMENESALJA

TÁRSADALMI ÉS KOZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési ár: Egészévre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetési pénzek és reklamációk a kiadóhivatalba küldendők.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: TÓTH DEZSŐ.

Kéziratok, levelek a lap szerkesztőségébe, Szombathely, Kossuth Lajos-utcza 9. küldendők. Hirdetések árjegyzék szerint. Nyilttér petitsoronkint 50 fillér.

A „Kemenesalja" társadalmi és közgazdasági hetilap tisztelettel alulirottak kivánságára indult meg. A lap távol a pártpolitikától kizárólag Kis-Czell és Jánosháza nagyközségek és ezek környéke, vagyis egész Kemenesalja érdekeit fogja képviselni és tőle telhetőleg előmozditani.

Ajánljuk a lapot Kemenesalja igen tisztelt közönségének szives pártfogásába.

Kis-Czell, 1902. évi január 2-án.

Dr. Maróthy László,
Dr. Pletnits Ferencz,
Dr. Porkoláb Mihály,
Zathurecsky Géza.

Nemzeti cselekedet.

[illegible] jótékonysági intézményekben nem szükölködünk. Vannak gazdag pártolásban lévő szeretetházaink, vannak menhelyek, ahová éjszakára ingyen befogadják a szegény embert, vannak ingyen kenyérosztó telepeink, s hasonló jótékonysági intézeteink. Az emberi nyomoruság könyörületre indit bennünket s ennek köszönhetik létesülésüket ez intézmények.

De a nemzeti eszmét kevés intézménnyel szolgálja a társadalom. A magyar nemzetiség erősitéseért legfölenb állami intézményeket teremtettünk, társadalmit keveset.

Alig akadnak egyesek, akik tennének valamit a magyar nemzetiség ügyéért.

A Pálffy János gróf példája oly ritka, amióta Széchenyi Ferencz grófnak és Széchenyi István grőfnak példái már a mult regéibe tartoznak.

S ime ez az esztendő meghozott egy ilyen nemzeti regét, ami Konkoly-Thege Miklós nevéhez füződik. Ez a férfiu, akinek áldozatkészsége és tehetsége eddig a magyar tudományosság ügyét szolgálta, most a magyar nemzeti eszme szolgálatába lépett nagy cselekedetével. Ősöktől örökölt s maga gyarapitotta s rendben tartott vagyononát daadta a magyar nemzetnek. Ime vegyétek, amim van!

Százezreket érő birtokát a magyar nemzet közkincsévé tette és nem szabta meg e vagyon hivatását. Felajánlotta Darányi miniszternek, hogy [illegible], amelyet legmeltóbbnak tart.

Mert — ugy mond — felelkesitette az a munkásság, amelyet a magyar nemzeti faj fentartása érdekében ez a miniszter kifejt s megtalálja a módját annak, hogy miképen használja fel e vagyont nemzeti czélokra.

Ez az áldozatkészség nem hajhász ordót és nemességet, mert hisz Konkoly-Thege Miklós nemessége olyan ősi, mint a magyar nemzet. Ám az áldozatkészség, melyet e férfiu tanusit, bizonyitja s rávall, hogy vannak még egyesek, akik érzékkel birnak a nemzet hivatása iránt s feltudják ezért áldozni nem csak az életüket, vérüket, hanem — a pénzüket is!

Vajha Konkoly-Thege Miklós példája fordulatot hozna az országban: Az emberek Pálffy János gróf példáján hivatkozhattak arra, hogy ilyet csak milliomos főur tehet meg.

De Konkoly-Thege Miklós példája arra utal, hogy nem kellenek milliók a nemzeti áldozatkészséghez, százezrek, ezrek, százak, sőt fillérek is elegendők.

Kis patakokból lesznek nagy folyók; — egyesek nemzeti önérzetéből lesz a közös nemzeti erő s érzelem. Ezt a tanulságot szolgáltatja Konkolyr Thege Miklós, kinek nevét a magyar nemzeti szellem története meg fogja örökiteni!

A kis-czelli csőd a biróság előtt.

Szomoru nevezetességre tett szert a termékeny és szép Kemenesalja székhelye a kisczelli takarékpénztár bukásával, aminek részleteit fölösleges ujból ismertetnünk; ismeri azokat e vidéken mindenki. A főbünös Rosenberg Lajos 9. havi vizsgálati fogság után szabadlábra helyezve Amerikába szökött.

A takarékpénztár bukásával kaposolatos bünügyben f. hó 23-án kezdődött meg a főtárgyalás a szombathelyi törvényszék előtt, melynek itélőtanácsában Szalay Ágoston törvényszéki biró elnökiete alatt dr. Prugberger Vincze törvényszéki biró és Halász Ernő albiró, mint szavazóbirák, dr. Korpády Zoltán pedig mint jegyző vesznek részt.

TÁRCZA.

Hazafelé.

A vonat zúgva, rakatolva
Csak tovább robog-esilajon,
Elmáradnak az utszéli fák
S a szőlők a hegyoldalon.

Gyorsan robog, de lelkem gyorsabb,
Mögötte mindent elhagyott
S üdvözlésül, halld, koczogtatja
A te muskátlis ablakod.

A szőke papleány.

Szőkének kellett lennie. Lenszőke hajunak és nagy kékszemünek. Azután a brándozónak és olyan szerelmesnek, amilyenek csak a német, szentimentális regények papleányai lehetnek. De azért még sem a német regények fehérlelkü, szüzies paphajadonára gondolok, amikor olvasom a berlini távirat hiradás néhány száraz sorát, hogy a liebaui evangélikus lelkész leánya, akinek a jegyesét, Blaskovics főhadnagyot aznap lőtték agyon Insterburgban párbajban, amikor meg kellett volna eskűdnie vele! minden feltűnő ok nélkül, csöndesen, egész váratlanul meghalt.

Gondolok egy galamblelkü leányra, aki talán nincs is, aki csak egy izzó fantáziáju irónak egyszer szokatlanul megtisztult lelkületében születhetett... Gondolok a Bródy Sándor Hófehérkéjére, aki olyan tiszta volt, hogy szerelmétől megytisztult a nagyváros bünös élvezeteiben megcsömörlött férfisziv is.

Ilyennek kellett lennie a libeaui papleánynak. Mert a katonatisztek nem szoktak beleszeretni a papleányokba. És csak ilyen törékeny, galamblelkü leánynak lehet olyan nagy, erős akarata, hogy azt mondja: „Sirni fogok, addig fogok sirni, mig belehalok." És igy is tesz . . .

Háromszor szólott a liebaui papleányról a napi krónika referádája. Először akkor, mikor beszámolt róla, hogy Insterburgban egy fő[illegible]dnagy öntudatlan részegségében megsértette a tiszttársát; másnap nem is emlékezett már rája, mit tett, csak a katonai becsületbiróság rendeletére állt ki párviadalra. A távirat a menyasszonya mellől szólitotta el egy nappal az esküvője előtt. És a párbaj aznap történt, amikor az esküvőjének kellett volna lennie. A menyasszonyi mirtuszkoszoruját a jegyese koporsójára kellett tennie halott koszorunak.

Másodszor akkor szólt róla a hir, mikor a parbajban elesett főhadnagyot eltemették. A ravatal fölött a liebaui pap mondott beszédet, a liebaui papleány pedig sirt, egyre sirt. A sir szájánál a liebaui papleány elájult . . . Ezt mondta el a második hir.

Azóta hetek teltek el és a liebaui papleányról ma megjött a harmadik hir, hogy meghalt . . . Nem volt beteg, a teste nem aszott le, az arcza nem esett be, a szeme nem égett ki, — csak a lelke hervadozott, mig végre letört, mint a virág, melyet megloptak az éltető napsugártól . . .

Olyannak hangzik e hir, mit a távirókhoz, mint valami nagyon szép, nagyon bús költemény . . . Igen, vannak költemények, amiket nem kell s talán nem is lehet megirni, amik csak ugy megtörténnek, szinte észrevétlenül, csöndesen . . .

A liebaui papleány, a szomoruság halottja miatt nem kell a bánat könyeit sirni. Mert tisztán halt meg. Ugy, ahogy csak egy fehérlelkü, ábrándos szemü, nagyon szerelmes papleány halhatmeg.

korona értékü különféle ruhanemüt. A lopást, a csendőri nyomozat szerint, Franek Ferenez németujvári illetőségü csavargó követte el, ki azonban ideje korán kereket oldott. Most nyomozzák.

Leégett csőszgunyhó. Sitke község határában leégett egy csőszgunyhó, mely Szücs Gábor sitkei lakos tulajdona volt. Göcze János napszámos ebédfőzés czéljából tüzet rakott a gunyhóban s a megfőzött ebéddel együtt igy ment füstbe a gunyhó is.

Hazafelé a kocsmából. Rozinger József rábakovácsi lakos koresmájában italozgatott Csonka István balassa-megyeri lakos s néhány pohár bor felhajtása után csöndesen hazafelé tartott. Utközben Pásti János, Őri Lajos és Takács József megtámadták s bottal és puszta kézzel véresre verték. Csonka István állapota sulyos.

Szőlőtelepitők figyelmébe ajánljuk az angolnyelves párositással, de raffia kötés és besározás nélkül készitve, ládákban (ferslagokban) moha, faszén és kénpor között 20—22 napi melegitéssel hajtatott, tökéletes forradással (oly erősen, hogy 3—4 kgrammos suly nem képes az összeforrt metszlapokat szétnyitni) és gyökérzettel, valamint 2—3 levélke hajtással is biró ugynevezett „stratificált" (előgyökeresztetett) vagy „mohás" ojtványt! mely azonnal állandó helyére is kiültethető lévén, a telepitő szőllősgazda egy teljes évet nyer á.tala és jelentékeny költséget megtakarit. Ily ládákba előgyökeresztetett mohás ojtványok megrendelhetők folyó évi tavaszi szállitásra rip. portalisz, szolonisz vagy rupesztrisz montikola alanyon tobb jeles bor- vagy csemege-fajban ezrenkint ládával együtt 40 forintért (80 korona) Békefi Elek „gazdasági ism. iskola"-i igazgató tanitónál Zala-Koppányban (Zalamegye) ha a megrendelés legkésőbb febr. 1-éig az összeg ¼-ed részével együtt nevezetthez beküldetik.

Kiadó laptulajdonos:
„VASVÁRMEGYE" hirdetési és hirlapvállalat.

KÉPES LEVELEZŐ LAPOK
2 fillértől felfelé.
A legujabb és legizlésesebb választék,
valamint
legujabb divatu nyakkendők, ❁ ❁ ❁ ❁
❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ férfi ingek és gallérok,
nagy választékban jutányos árban
özv. ROSENBERG DÁVID-né
kereskedésében kaphatók
Kis-Czellben Simon-féle ház.

Jugovits Imre
kocsigyártó
e szakba vágó mindennemü
munkát és javitást
jutányosan elfogad.

Reif Dávid
kész czipő raktára.
. . . . Megrendeléseket
mérték szerint . . . . . .
jutányos áron elfogad.

Kis-Czellben
Dr. Pletnits Ferencz ügyvéd
tulajdonát képező
a vételár 6 %-kát jövedelmező
bérház
szabad kézből eladó.
Felvilágositást ád a tulajdonos.

Molnár Lajos
órás és ékszerész
Kis-Czellben, a „Korona"-vendéglő átellenében,
Ajánlja raktárát mindennemü arany-, ezüst-, ékszeráru- és órákban. Vesz és becserél régi aranyat, ezüstöt és ékszereket a legmagasabb árak mellett. Készit minden e szakba vágó czikket.
Minden e szakba vágó javitásokért 1 évi, uj órákért 2 évi jótállás nyujtatik.
Legolcsóbb bevásárlási forrás!
Kedvező feltételek mellett.

Hirdetéseket
felvesz
jutányos árakon
A
„Kemenesalja"
kiadóhivatala
Szombathely, Kossuth Lajos utcza 9. szám.

Nyom. Bertalanffy Józsefnél Szombathely.

I. évfolyam. Kis-Czell, 1902. január 26. 4. szám.

KEMENESALJA

TÁRSADALMI ÉS KOZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési ár:
Egészévre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.
Előfizetési pénzek és reklamációk a kiadóhivatalba küldendők.

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő:
TÓTH DEZSŐ.

Kéziratok, levelek a lap szerkesztőségébe, Szombathely, Kossuth Lajos-utcza 9. küldendők.
Hirdetések árjegyzék szerint.
Nyilttér petitsoronkint 50 fillér.

MTA KÖNYVTÁRA

A „Kemenesalja" társadalmi és közgazdasági hetilap tisztelettel alulirottak kivánságára indult meg. A lap távol a pártpolitikától kizárólag Kis-Czell és Jánosháza nagyközségek és ezek környéke, vagyis egész Kemenesalja érdekeit fogja képviselni és tőle telhetőleg előmozditani.

Ajánljuk a lapot Kemenesalja igen tisztelt közönségének szives pártfogásába.

Kis-Czell, 1902. évi január 2-án.

Dr. Maróthy László,
Dr. Pleinits Ferencz,
Dr. Porkoláb Mihály,
Zathureczky Géza.

Nemzeti cselekedet.

Jótékonysági intézményekben nem szükölködünk. Vannak gazdag pártolásban lévő szeretetházaink, vannak menhelyek, ahová éjszakára ingyen befogadják a szegény embert, vannak ingyen kenyérosztó telepeink, s hasonló jótékonysági intézeteink. Az emberi nyomoruság könyörületre indit bennünket s ennek köszönhetik létesülésüket ez intézmények.

De a nemzeti eszmét kevés intézménnyel szolgálja a társadalom. A magyar nemzetiség erősitéseért legfőleob állami intézményeket teremtettünk, társadalmit keveset.

Alig akadnak egyesek, akik tennének valamit a magyar nemzetiség ügyéért.

A Pálffy János gróf példája oly ritka, amióta Széchenyi Ferencz grófnak és Széchenyi István grófnak példái már a mult regéibe tartoznak.

S ime ez az esztendő meghozott egy ilyen nemzeti regét, ami Konkoly-Thege Miklós nevéhez füződik. Ez a férfiu, akinek áldozatkészsége és tehetsége eddig a magyar tudományosság ügyét szolgálta, most a magyar nemzeti eszme szolgálatába lépett nagy cselekedetével. Ősöktől örökölt s maga gyarapitotta s rendben tartott vagyononát daadta a magyar nemzetnek. Ime vegyétek, amim van!

Százezreket érő birtokát a magyar nemzet közkincsévé tette és nem szabta meg e vagyon hivatását. Felajánlotta Darányi miniszternek, hogy [illegible] arra a czélra, amelyet legmeltóbbnak tart.

Mert — ugy mond — felielkesitette az a munkásság, amelyet a magyar nemzeti faj fentartása érdekében ez a miniszter kifejt s megtalálja a módját annak, hogy miképen használja fel e vagyont nemzeti czélokra.

Ez az áldozatkészség nem hajhász ordót és nemességet, mert hisz Konkoly-Thege Miklós nemessége olyan ősi, mint a magyar nemzet. Ám az áldozatkészség, melyet e férfiu tanusit, bizonyitja s rávall, hogy vannak még egyesek, akik érzékkel birnak a nemzet hivatása iránt s feltudják ezért áldozni nem csak az életüket, vérüket, hanem — a pénzüket is!

Vajha Konkoly-Thege Miklós példája fordulatot hozna az országban:

Az emberek Pálffy János gróf példáján hivatkozhattak arra, hogy ilyet csak milliomos főur tehet meg.

De Konkoly-Thege Miklós példája arra utal, hogy nem kellenek milliók a nemzeti áldozatkészséghez, százezrek, ezrek, százak, sőt fillérek is elegendők.

Kis patakokból lesznek nagy folyók; — egyesek nemzeti önérzetéből lesz a közös nemzeti erő s érzelem. Ezt a tanulságot szolgáltatja Konkolyr Thege Miklós, kinek nevét a magyar nemzeti szellem története meg fogja örökiteni!

A kis-czelli csőd a biróság előtt.

Szomoru nevezetességre tett szert a termékeny és szép Kemenesalja székhelye a kisczelli takarékpénztár bukásával, aminek részleteit fölösleges ujból ismertetnünk: ismeri azokat e vidéken mindenki. A főbünös Rosenberg Lajos 9. havi vizsgálati fogság után szabadlábra helyezve Amerikába szökött.

A takarékpénztár bukásával kaposolatos bünügyben f. hó 23-án kezdődött meg a főtárgyalás a szombathelyi törvényszék előtt, melynek itélőtanácsában Szalay Ágoston törvényszéki biró elnöklete alatt dr. Prugberger Vincze törvényszéki biró és Halász Ernő albiró, mint szavazóbirák, dr. Korpády Zoltán pedig mint jegyző vesznek részt.

TARCZA.

Hazafelé.

A vonat zúgva, rakatolva
Csak tovább rohan szilajon.
Elmaradnak az utszéli fák
S a szőllők a hegyoldalon.

Gyorsan robog, de lelkem gyorsabb,
Mögötte mindent elhagyott
S üdvözlésül, halld, kocogtatja
A te muskátlis ablakod.

A szőke papleány.

Szőkének kellett lennie. Lenszőke hajunak és nagy kékszemünek. Azután ábrándozónak és olyan szerelmesnek, amilyenek csak a német, szentimentális regények papleányai lehetnek. De azért még sem a német regények fehérlelkü, szüzies paphajadonára gondolok, amikor olvasom a berlini távira hiradás néhány száraz sorát, hogy a liebaui evangélikus lelkész leánya, akinek a jegyesét, Blaskovic" főhadnagyot aznap lőtték agyon Insterburgban párbajban, amikor meg kellett volna esküdnie vele: minden fellünő ok nélkül, csöndesen, egész váratlanul meghalt.

Gondolok egy galamblelkü leányra, aki talán nincs is, aki csak egy izzó fantáziáju irónak egyszer szokatlanul megtisztult lelkületében születhetett. Gondolok a Brúdy Sándor Hófehérkéjére, aki olyan tiszta volt, hogy szerelmétől megytisztult a nagyváros bünös élvezeteiben megcsömörlött férfiszív is.

Ilyennek kellett lennie a libeaui papleánynak. Mert a katonatisztek nem szoktak beleszeretni a papleányokba. És csak ilyen törékeny, galamblelkü leánynak lehet olyan nagy, erős akarata, hogy azt mondja: „Sirni fogok, addig fogok sirni, mig belehalok." És igy is tesz . . .

Háromszor szólott a liebaui papleányról a napi krónika referadája. Először akkor, mikor beszámolt róla, hogy Insterburgban egy főhadnagy öntudatlan részegségében megsértette a tiszttársát; másnap nem is emlékezett már rája, mit tett, csak a katonai becsületbiróság rendeletére állt ki párviadalra. A távirat a menyasszonya mellől szólitotta el egy nappal az esküvője előtt. És a párbaj aznap történt, amikor az esküvőjének kellett volna lennie. A menyasszonyi mirtuszkoszoruját a jegyese koporsójára kellett tennie halott koszorunak.

Másodszor akkor szólt róla a hir, mikor a párbajban elesett főhadnagyot eltemették. A ravatal előtt a liebaui pap mondott beszédet, a liebaui papleány pedig sirt, egyre sirt. A sir szájánál a liebaui papleány elájult . . . Ezt mondta el a második hir.

Azóta hetek teltek el és a liebaui papleányról ma megjött a harmadik hir, hogy meghalt . . . Nem volt beteg, a teste nem aszott le, az arcza nem esett be, a szeme nem égett ki, — csak a lelke hervadozott, mig végre letört, mint a virág, melyet megloptak az éltető napsugártól . . .

Olyannak hangzik e hir, mit a táviróhoz, mint valami nagyon szép, nagyon bús költemény . . . Igen, vannak költemények, amiket nem kell s talán nem is lehet megirni, amik csak ugy megtörténnek, szinte észrevétlenül, csöndesen . . .

A liebaui papleány, a szomoruság halottja miatt nem kell a bánat könyeit sirni. Mert tisztán halt meg. Ugy, ahogy csak egy fehérlelkü, ábrándos szemü, nagyon szerelmes papleány halhatmeg.

A vádlottak közül Riedt Károly, a pénzintézet volt főkönyvelője csalárd bukás bűntettével, a részvénytársaság volt igazgatósági és felügyelő bizottsági tagjai pedig, u. m.: Scheiber Bernát, Pick Henrich, Spissich László, dr. Havassy Béla, dr. Géfin Lajos, Weisz Kálmán, Fischer Lipót, Sipőcz Benedek, Jagicza Lajos, Károlyi Endre, Vidos Márton, Benkő Károly és Gömbös Ferencz vétkes bukás vétségével vannak vádolva. Ez utóbbiak bűne ugyanis csak az, hogy a kereskedelmi törvényben előírt ellenőrző kötelességüket elmulasztották s igy hozzájárultak ahhoz, hogy a takarékpénztár meghamisitott üzleti könyvvezetéssel és hamis évi mérlegekkel folytathassa káros működését.

A vádat dr. Fehérpataky László képviselte. A vádlottakat dr. Feldmann Bódog, dr. Gyöngyösy Tivadar, dr Esső Imre, Gombás Sándor, dr. Markovits Gyula, dr. Fischer Mór, Scheiber Zsigmond, dr. Sommer Mór ügyvédek védték.

Megható jelenet volt, amint az elnök parancsára beléptek a vádlottak. Becsületes képü uriemberek, a Kemenesalja intelligenciájának tekintélyes szereplő alakjai megtörten, könnyezve vonultak be és foglalták el helyüket a vádlottak padján. A nagyszámu hallgató közönség megindultan nézte a szomoru jelenetet, midőn a köztiszteletben megőszült urak megjelentek a törvényszék sorompói előtt, hogy bünhődjenek ama határtalan bizalomért, melylyel a gonosztevő Rosenberg Lajos személye iránt viseltettek.

A tárgyalás a vádhatározat felolvasásával kezdődött.

Riedt Károly.

A vádhatározat fölolvasása után az elnök Riedt Károly kihallgatását kezdte meg.

Riedt Károly sárvári születésü 59 éves, nős, családos, négy gyermek atyja ág. ev. vallásu, volt könyvelő; nem érzi magát bünösnek, terhére rótt cselekmény elkövetésében, mert ő nem a maga akaratából, hanem Rosenberg Lajos parancsára tette mindazt, amivel vádolva van. O csak könyvelt, de az intézet vezetésében része nem volt. Amit Rosenberg eléje adott, azt ő igaznak fogadta el és hiven elkönyvelte. Hamis tételeket tudomása szerint nem vezetett be, de meg különben esze ágában se volt gyanakodni, mert tudta, hogy a Rosenberg-család egész vagyonával kezességet vállalt az intézetért. Tudta, hogy Rosenberg Lajos jómódu ember és azt hitte, hogy Rosenberg Gyula képviselő és Rosenberg Sándor gyógyszerész is szolidárisak vele, csak a csőd kiütésekor tudta meg, hogy e föltevése jogosulatlan volt. Ő mint hivatalnok kényszerhelyzetben volt, mert Rosenberg Lajos elcsapta volna, ha nem engedelmeskedett volna föltétlenül.

Szalay Ágost elnök: De azt csak tudta, hogy a könyvek vezetése teljesen szabálytalan? Tudnia kellett, hogy hamis a könyv, mely 953.000 frt váltókövetelést mutatott, holott a váltótárcza tényleg csak 368.000 forint értéket képviselt?

Riedt: Azért volt ez, mert a folyó számla tartozás is ide volt könyvelve, mert ezen tartozások a bélyegtelen váltókkal voltak fedözve.

Elnök: Akkor hogyan van, hogy a folyó számlatartozás czimen 64.000 frt volt kimutatva, holott a tényleges tartozás ezen a rovaton 500.000 forint volt?

Riedt: Ennek kimutatására Rosenberg Lajos utasitott.

Elnök: A keresk. törvény szerint mihelyt egy intezet a fele vagyonát elvesztette, csődöt kell kérnie. Ön tudta, hogy 1894-ben már 250.000 frt veszteségük volt, miért nem sürgette hát a csődkérést?

Riedt: Azt hittem, nem lesz belőle baj, mert elég gazdagok a Rosenbergek, nem engedik az intézetet elbukni.

Elnök: Rosenberg Lajos 1895. április 15-én adósságára befizetett 200.000 frtot. Ugyanekkor ön a könyvben a folyószámla tartozásból 350 frtot törölt Rosenberg javára.

Riedt: Nem emlékszik. (Grábler könyvszakértő eléje tartja a könyvet és megmutatja neki a téves törlést.) Riedt erre kijelenti, hogy a törlés irása hasonlit az ő irásához, de mégse az ő kezétől származik. Azt mondja, Rosenberg Lajos irása hasonlit az övéhez.

Elnök: Felolvassa Riedtnek a vizsgálóbiró előtt tett vallomását, mely szerint azért vezette be a hamis tételeket, hogy az intézet állása kedvezőbbnek tünjék föl és hogy *bisonyos* adósok ne kerüljenek bele a megfelelő összegekkel a könyvekbe.

Riedt: Ezt Rosenberg uta itására tettem.

Elnök: Mi czimen élvezett ön, mint vagyontalan ember az intézetnél 15.000 forint folyószámla hitelt?

Riedt: Erre én egy 2500 frtos kötvényt adtam biztositékul. A többit előlegképen kaptam.

Elnök: Hallott ön valaha 15 éves fizetési előlegről? Ön ezt azért kapta, hogy hallgasson.

Riedt: Nem. Mert ő ezzel szemben még váltókat is adott át Rosenbergnek.

Scheiber Bernát.

A második vádlott, Scheiber Bernát 62 éves, izraelita, családos, vagyona van, bűntetlen előéletü, a bukott intézet felügyelő bizottságának elnöke volt. Öreg, beteg ember, vallomása közben többször sirva fakad.

Az elnök kérdéseire elmondja, hogy ők megvizsgálták a könyveket és azok végösszege a pénzkészlettel mindig összevágott. — A mérleget a könyvelő és Rosenberg terjesztette eléjük, ők pedig aláirták. Egy perczig se jutott eszébe kételkedni a bank állásában, mert hiszen tudta, hogy Rosenbergék egész vagyonukkal kezeskedtek az intézetért. —

Ülést minden 3—4 hónapban tartottak; a mérleget érdemileg sohase vizsgálhatták fölül, mert mindig az utolsó perczben adták eléjük. A folyószámla könyvet sohase látta, az titkos könyv volt, nekik soha meg nem mutatták. Belátja, hogy könnyelmüek voltak, de hát vakon biztak Rosenbergben. — Ő különben anyagilag tetemes kárt szenvedett, mert fiai és számoltjai odaveszett pénzét neki kellett megtéritení és ezenfelül a kártalanitásra még 35.000 forintot fizetett.

Pick Henrik,

a harmadik vádlott, 58 éves, izraelita, nős, kereskedő, jelenleg győri lakos, ártatlannak érzi magát, 1896 ig felügyelő-bizottsági tag volt. Az ellenőrzésben egyéb elfoglaltsága miatt részt alig vett. Végtelenül bizott Rosenbergben. Ha néha ugynevezett stichpróbákat csinált, soha rendetlenségre nem akadt. A kezelést ellenőrizni sohase próbálta. 11 részvénye volt, melyeket a csőd előtt való nap kértek tőle 300 forintjával, de ő nem adta oda. Vagyonát ugyszólván teljesen elvesztette. 150.000 frt értékü birtokát 50.000 forintért, 62.000 forint költséggel épitett szállodáját pedig 17.000 forintért kötyavetyélték el.

Spissich László

a negyedik vádlott 72 éves galambász aggastyán, r. kath. vallásu nős, magánzó. Igazgatósági tag volt, részt vett az üléseken; a könyveléshez nem értett, ezért az ellenőrzésben se vehetett részt. A folyószámlakönyvet ő se látta. Egyidőben ő inditványozta, hogy az intézetet szakértővel vizsgáltassák meg. Vlaszáty győri könyvelő meg is vizsgálta a könyveket, de visszaélést nem konstatált. Ekkor ő is megnyugodott és vakon megbizott Rosenbergben. A bajról Schwarz másodkönyvelőtől értesült, de már későn. Ő 6 részvényt és 50.000 frt készpénzt, felesége pedig 5 részvényt és 3000 frt betétet veszitett el a bukás folytán.

Dr. Havassy Béla

az ötödik vádlott. 61 éves, r. kath., nős, orvos, vagyona van. Eleinte aligazgató, majd igazgató lett a banknál, hol azonban saját vallomása szerint csak pictus masculus volt. Minden dolgot Rosenberg végzett. Nem tudott semmit, hogy baj van az intézetnél. Közvetlen a csőd előtt is négyszemközt vallatóra fogta Rosenbergen, de ez akkor is azt mondta, hogy nincs baj. Mikor aztán kinyilt a szemük, Rosenberg még akkor is becsapta őket, mert a tartozásnak csak egyrészét vallotta be. Ő maga az intézetnek legfeljebb 100—200 frttal tartozott, de mindig pontosan kifizette. A bukás révén 9000 forinttal károsult.

Weisz Kálmán

a hatodik vádlott 48 éves, izraelita, nős, vagyonos fakereskedő, a csőd napjáig igazgatósági tag volt. Az intézetnél 20.000 frt, hitelt élvezett. Folyószámlája volt 3000 frtig, de ezen tartozásait is mindig váltóval fedezte. Tudomása volt arról, hogy a Rosenberg család tartozik az intézetnek, de azt hitte, hogy ez a tartozás legföljebb 40—50.000 frtra rug, ép azért nagyon megijedt, mikor Schwartz könyvelőtől megtudta, hogy a Rosenbergék tartozása legkevesebb 4—500.000 forintra rug. Ő ezzel a hirrel Spissichhez ment, ahol elhatározták, hogy Rosenbergéktől biztositékot kérnek.

Bejöttek Szombathelyre és Rosenbergékkel a Hungária szállóba érkeztek. Itt Rosenberg Gyula fölajánlott 100000 frtot, Rosenberg Lajos pedig kijelentette, hogy átadja a takarékpénztárnak a birtokot. Ő — Weisz Kálmán — különben betét czimén 3800 frtot, hozzájárulás czimén pedig 28 ezer forintot veszitett.

Dr. Géfin Lajos

a hetedik vádlott, r. kath. orvos, családos, vagyona van. Egy részvénye volt és mint a Rosenbergék házi orvosa, a család unszolására lépett be az igazgatóságba. Elmondja, hogy ő Rosenberg Henrik halálakor és Pick Henrik tartozásakor is sürgette a szakértői vizsgálatot, de mindkét esetben megnyugtatták.

Elmondja a Rosenbergékkel való szombathelyi tárgyalást és ő is azt állitja, hogy a folyószámla könyvről az igazgatóság nem tudott. Egyszer kérdezték, hogy mit jelent a mérlegben a „folyó számlára" jelzésü tétel. Azt felelték erre nekik, hogy „ez a visszleszámitolásban levő váltók költségkölönbözete".

Ő maga elvesztette betétjét és 2100 frttal károsult.

Jagicza Lajos.

a nyolczadik vádlott 69 éves r. kath. pap, jószágigazgató, felügyelő bizottsági tag volt az intézetnél. A könyvvezetéshez nem értett. Az üléseken részt vett, de ha a váltókat látni akarta, sokra azt mondták, hogy reescomptban van. A visszleszámitoló intézet elismervényét sohase kérték, mert nem is tudták, hogy ilyen létezik. Ő maga nem károsodott a bukás által, de a nővére 5000 frt betétjét vesztette el.

Károlyi Endre

a kilenczedik vádlott 42 éves evang. vallásu, családos földbirtokos, igazgatósági tag volt. Ritkán járt el az ülésekre, mert falun lakott, de különben se ért a pénzintézeti könyvelés ellőrzéséhez. Veszitett 2000 forintot betétek czimén és 100.000 frtot kártalanitási hozzájárulás czimén.

Vidos Márton

a tizedik vádlott. 79 éves, evangelikus vallásu aggastyán, nyugalmazott honvédtiszt, vagyonnal rendelkezik. Az ellene emelt vádban nem érzi magát bünösnek. 1897. év február havában választották meg igazgatósági tagnak anélkül azonban, hogy ő erről tudott volna. Megválasztatását április hóban tudatták vele. Nem akarta elfogadni az állást, de végre is engedett a rábeszéléseknek. Mint laikus ember nem kifogásolhatta a takarékpénztár gyülésein bemutatott számadásokat, sőt a zárszámadási ülés kimutatását jóhiszemüleg alá is irta. És ez az egyetlen büne. Mint igazgatósági tag arról értesült, hogy a takarekpénztárnál némi rendetlenségek fordulnak elő és hogy az üzleti könyvvek hamisitása már régóta folyik az intézetnél. E szállongó hirek alapján a legközelebbi igazgatósági ülésen azt az inditványt tette, hogy inditsanak vizsgálatot annak kideritésére nézve, mi felel meg ezekből a valóságnak. Ezt az ajánlatát azonban nem fogadták el.

1899. január 21-én ismét kérte a vizsgálat elrendelését.

életnek biztosan ölő betegsége, mely teljes határozottsággal szedi áldozatait. Ezen áldozatok a kis-czelli takarékpénztárnak volt szereplői. Ezek egyike, azt hiszem, nem szükséges nevet említenem, mint a tárgyaláson kiderült, a sors kegyeltje volt. A másik a patkány szerepét játszotta a sülyedő hajón, mert furt, fúragott zavartalanul és a veszély közvetlen beállta előtt megszökött.

A harmadik, aki a pezsgő mellett álmodta meg a takarékpénztár szomoru végét, most itt ül a tárgyalási teremben és a rendes szokásához folyamodva, másra keni bünét, mert tudja, hogy az nem képes megczáfolni állitásait.

Hogy mit tett ő, arra megadja a feleletet a kisczelli takarékpénztár története. 100,000 frt alaptőkével indult meg ez az intézet 1863-ban és bevégezte disztelen pályafutását 1899-ben.

Elkövette vádlott a btk. 412. §-ának 4. pontjába ütköző csalárd bukás bűntettét azáltal, hogy hamis mérlegek készitése által lehetővé tette, hogy a takarékpénztár tovább is folytathassa üzemét, elkövette pedig a 414. §. 3. pontjába ütköző módon. Cselekvénye még a 414. §. 2-ik pontjába is ütközik.

Ha már most szó volt arról, aki megitta a pezsgőt, szóljunk azokról is, kik ennek az árát megfizették. Ezek bűne csekély ugyan, de mégis büntetendő.

A kereskedelmi törvény ide vágó pontjai jogokat, de egyszersmind kötelességeket is irnak elő az igazgatóság tagjainak.

Felelősségük csak azon alapul, hogy meg kell győződniök a mérlegek helyességéről. — Ennek helyességét megállapithatják az üzleti könyvekből, melyek pedig a tételes vizsgálattal ellenőrizhetők.

Védelmük az, hogy nem lévén szakemberek, nem értettek az üzleti könyvek ellenőrzéséhez. De ez egyuttal bűnök is, mert oly dolgokra vállalkoztak, amelyekhez nem értenek.

Méltányosnak találja azonban, hogy a vádlottakkal szemben, kik jóhiszemüleg jártak el és a beállott károk megtéritéséhez önként hozzá is járultak, a 92. §. alkalmaztassék.

Riedt Károlyt tettesként felelős személynek tartja és igy bűnös a 414. §. 2. és 415. §. első tétele szerint büntetendő csalárd bukás vétségében. Ennélfogva kéri a 94. §, alkalmazását, mert Riedt nemcsak hogy részesült a bűnös pénzben, hanem tény által közre is működött mások megkárositásában.

A védőbeszédek.

Ezután a védők vették át a szót.

Dr. Németh Gyula (Riedt Károly és Sipőcz Benedek védője): Rövid kerekded beszédben kel Riedt védelmére. Leirja, hogy mennyire hatalmukban tartották Riedtet Rosenberg Henrik és Rosenberg Lajos, akiknek feltétlenül engedelmeskedett. Riedt vakon bizott Rosenbergék kitűnőnek vélt vagyoni helyzetében, épen ezért nem is sejthette a közelgő veszedelmet. A könyvhamisitásokat Rosenberg rendeletére követte el. Riedt az intézetnél alkalmazott volt, csak a kezelésben vett részt, de a vezetésben nem, és igy csak vétkes bukás vétsége miatt itélhető el. Nála a károsító szándék ki voltzárva épen, ezért mert azt hitte, hogy Rosenbergék kezességi nyilatkozata födözi az intézetet. Riedt alkalmazotti minőségénél fogva tettes nem lehet; a tettes Rosenberg Lajos, kinek Riedt csak akaratnélküli bűntársa volt. Riedt koldusbotra jutott, meghurczolták, most beteg: irgalmat kér számára és enyhe itéletet.

Sipőcz Benedekre vonatkozólag beigazolja ügyfele jóhiszemüségét és felmentő itéletet kér számára.

Dr. Feldmann Ödön (Károlyi Endre, Vidos Márton és Spissich László védője) mondotta el ezután igazán remek védőbeszédét, mely nemcsak mint ilyen, hanem mint szónoki munka is elsőrangu alkotás. A vádlottak zokogva, a birák könyezve hallgatták végig, és a hallgatóságon is erőt vett a meghatottság.

Dr. Esső Imre (dr. Géfin és dr. Havassy védője): Védeni jött, de vádolnia kell. Vádolnia Rosenberget, aki 30 évvel ezelőtt idejött, eldobta a vándorbotot és oly ügyesen kezdte játszani a becsületest, hogy rövid idő alatt mindenki hitt neki. Röviden összegezi a vizsgálat eredményét. Elmondja, hogy a bank tisztán a Rosenbergék bankja volt, akik tettek benne amit akartak. Védenczeit menti az a körülmény, hogy laikusok voltak és mint a többi uri emberek, ők is föltétlenül megbiztak Rosenbergben. Fölmentő itéletet kér.

Dr. Fischer Mór (Scheiber Bernát védője), **dr. Scheiber Zsigmond** (Veisz Kálmán védője) és **Gombás Sándor** (Jagicza Lajos védője): az enyhitő körülmények fölsorolásával védenczeik számára fölmentő itéletet kérnek.

Dr. Markovics Gyula (Gömbös Ferencz védője): Igen ügyes érveléssel bizonyitgatja, hogy Gömbös, aki másfél évvel a csőd előtt lépett be a felügyelő bizottságba, nem büntetendő. Azok ellen akiket a csőd előtt választottak be, az ügyész nem is emelt vádat Az ő védencze félesztendővel ezek előtt került be a bizottságba, tehát szintén igényt tarthat arra, hogy ellene a vádat elejtsék. Kéri védencze fölmentését.

Dr. Gyöngyösy Tivadar (Pick Henrik védője): két perczes védőbeszédet mond. Kéri védencze fölmentését. Ezuttal nem óhajt hosszabb beszédet mondani, mert reméli, hogy beadott semmiségi panasza révén lesz még szerencséje ujabb tárgyaláson, részletes, teljes viszgálat után alaposan megindokolva kérni a fölmentő itéletet.

Dr. Fejérpataky ügyész: Reflektál a védők beszédére és vádját fenntartja.

Az itélet.

A törvényszék erre visszavonult és egy órai tanácskozás után este fél 7 órakor nagy hallgatóság előtt kihirdette az itéletet.

E szerint a kir. törvényszék:

Riedt Károlyt *bünösnek* mondotta ki a btkv. 414. §. 3. és 4. pontjaiba ütköző és a 415. §. szerint minősülő *csalárd bukás bűntettében*, melyet az által követett el, hogy mint intézeti főkönyvelő, részben nem vezetett könyveket, másokat pedig szabálytalanul vezetett és hamis mérleget készitett, hogy ezzel az intézet hitelezőit félrevezesse és megkárositsa. Elitéli ezért 3 évi fegyházra, 6 évi hivatalvesztésre, és politikai jogainak felfüggesztésére. A büntetésbe a vizsgálati fogságból hat hónapot beszámit a törvényszék.

Pick Henrik, Vidos Márton dr. Géfin Lajos, dr. Havassy Béla, Jagica Lajos, Gömbös Ferencz. Spissich László, Sipőcz Bertalan, Scheiber Bernát, Weiss Kálmán, Fischer Lipót és Károlyi Endre igazgatósági és felügyelőbizottsági tagokat az *ellenőrzés elmulasztása és gondatlan üzletvezetés* miatt a btkv. 416-ik §. 1. pontjába ütköző vétkes bukás vétségében bünösnek mondja ki a törvényszék és a 92-ik §. alkalmazásával 10 napi fogházbüntetésre átváltoztatható 100—100 korona pénzbüntetésre itéli és az 5980 korona fölmerült bűnügyi költségek egyetemleges megfizetésére kötelezi; az itélet jogerőre emelkedésekor az ellenük vezetett biztositási végrehajtást beszüntetni rendeli. Rosenberg Lajos ellen, mig kézre nem kerül, az eljárást felfüggeszti; a károsultakat magánjogi követeléseikkel a polgári perutra utasitja.

Az itéletben a kir. ügyész megnyugodott, valamint az elitéltek és a védők is, *Riedt* Károly, *Pick* Henrik és *Gömbös* Ferencz kivételével, akik védőikkel együtt fölebbezést jelentettek be.

A kir. ügyész kéri, hogy a törvényszék *Riedt* letartóztatását rendelje el. A törvényszék az előterjesztést elutasitja és *Riedtet* szabadlábon hagyja. Ez ellen az ügyész felfolyamodást jelent be.

A közönség az itéletet tetszéssel fogadta.

Ezzel lejátszódott a kisczelli panama egyik legnagyobb jelenete — és este 8 órakor már üres volt a tárgyaló terem, melyben a közönség két napon át szorongva leste a szenzácziós ügyben a biróság itéletét.

Népesedés a vármegyében.

Édes fajunknak, a szivós magyar fajnak gyarapodását mutatja az 1869-ik évben megejtett első rendszeres népszámlálástól összeállitott statisztika. A statisztika adatai bár szárazok, de mindig érdekesek és sokszor többet mondanak, mint némely kötetekre rugó más tudományos munka.

A szaporodás terén örvendetesen vezet Vasvármegye, melynek lakosságába az Amerikába való kivándorlási vágy még nem fészkelte be annyira magát.

Az 5472 □ kilometernyi területen a polgári népesség 1869-ben 331,702 volt; 1880-ban 360590; 1890-ben 390371, mig 1900-ban 416,492. Tényleges szaporodás 1869—1880-ig 8·71 százalék; — 1881—1890-ig 8·26 százalék — 1891—1900-ig 6·69 százalék. — A katonai népesség 1890-ben 1543; — 1900-ban 2413 volt.

Népsürüség □ kilometerenként 1900-ban a katonaság beszámitásával 76·5%.

Szombathely polgári népessége 1869-ben 9666 volt, mely szám 1880-ban már 13225-re emelkedett. 1890-ben a lakosság száma 16,133, mig 1900-bau 23,309. Szaporodás 1869-től 1880-ig 36·82%. — 1881—1890-ig 21·99%. 1891—1900 ig 44.47%. 1869—1900-ig tehát 141·14%. Katonai népesség 1890 ben 1237, 1900-ban 1442 volt.

Az egyes járásokat tekintve 1890—1900-ig számitott adatokkal a népesség a következő:

Járás	1890-ben	1900-ban	Szaporodás
Szombathelyi .	34106	36811	7·98%
Kőszegi	25072	25559	1·94 „
Sárvári	32872	35256	7·15 „
Kisczelli	36292	38696	6·61 „
Vasvári	30827	33463	8·55 „
Körmendi . . .	30052	32386	7·77 „
Muraszombati	44986	48280	7·32 „
Szentgotthárdi	53245	54710	2·75 „
Némelüjvári . .	34343	34781	1·28 „
Felsőeőri . . .	45362	45849	1·07 „

E fenti számadatokban a katonaság és csendőrség nem foglal helyet.

HIREK.

A vármegye közgyűlése. Vasvármegye törvényhatósága február 3-án tartja meg ez évi első rendes közgyülését. A közgyülés tárgysorozatán több fontos ügy szerepel.

A „Marczalvölgyi-vizitársulat" márczius hó elsején délelőtt 10 órakor választmányi, — délután 3 órakor pedig közgyülést tart.

Halálozás. Mély részvéttel vettük a hirt, hogy vármegyénk szülötte, bejczi Német Antal dr. tankerületi főigazgató folyó hó 21-én életének 64-ik évében elhunyt. A nagyérdemü férfiu sokat tett a magyar közoktatásügy javára. Temetése óriási részvét mellett csütörtökön ment végbe Győrött.

A „Gazdasági Egyesület" ülése. A vasvármegyei gazdasági egyesület február hó 21-én délelőtt fél tizenegy órakor tartja rendes évi közgyülését, melynek tárgysorozata a következő: Jelentés az egyesület 1901 évi működéséről. A számvizsgáló bizottság jelentése. Az 1902 évi költségelőirányzat. Az igazgató választmány kiegészitése. Inditványok.

Az állandó választmány ülése. Vasvármegye állandó választmánya február hó elsején délelőtt 10 órakor ülést tart. A válaszmány ebben az ülésben késziti elő a február hó 3-án megtartandó közgyülés napirendjére kerülő ügyeket.

A kis-czelli „Férfi dalkör" február hó 8-án a Korona szálló nagytermében hangversenynyel egybekötött zártkörü tánczmulatságot rendez. A dalkör rendező bizottsága élénk buzgalmat fejt ki, hogy ezen kiválóan érdekesnek igérkező estélye javára ugy az erkölcsi, mint az anyagi sikert biztositsa. A hangver-

A vizsgálat körülbelül 450.000 frt hiány… …lált.

Vidos Márton[a] maga részéről 4400 kor… ával járult a csőd megszüntetési költs… ekhez.

Fischer Lipót

a tizenegyedik vádlott. 63 éves, nemes maga… születésü, 5 gyermek atyja, teljesen vagyon… alan. A vétkes bukásban nem érzi mag… ünösnek. A takarékpénztárnak 25 éve… eresztül igazgatósági tagja volt. A könyveke… oha sem vizsgálta. A kibocsátott számadá… okban teljesen megbizott.

Sipőcz Benedek

a tizenkettedik vádlott, táplánfai születésű …1 éves, plébános, nem érzi magát bünösnek …896-tól kezdődőleg igazgatósági tag volt …z évi mérlegek kibocsájtását megelőzőülé… eken részt vett. Megbizott azonban a szak… értőkben, kik a kimutatásokat készitették. A váltóbirálatoknál nem vett részt. A bu…kás után a pénzintézettel nem érintkezett. A kár megtéritéséhez nem járult hozzá.

Benkő Károly

a tizenharmadik vádlott, ügyvéd, 51 éves, a vétkes bukás vádjában nem érzi magát bünösnek. Az intézetnél felügyelő bizottsági tag volt 6 év óta. A folyószámla könyv lé…tezéséről nem tudott semmit.

Gömbös Ferencz

a tizennegyedik vádlott, 49 éves államvasuti hivatalnok, nem érzi magát bünösnek. Az általános kérdésekre megadott feleletei után előadja, hogy 1897. évben választották felügyelő bizottsági tagnak. — Ez állást nem akarta elfogadni, de mert látta, hogy az intézet élén olyan emberek állanak, kik a takarékpénztár rendes vezetésére teljes garanciát képesek nyujtani, elfogadta a reá nézve megtisztelő állást. — A mérlegeket mindig aláirta. Minthogy a vizsgálatok mindig kedvező eredményekről számoltak be, nem is…

A vádlottak kihallgatása ezzel véget érvén, ezután a tanuk következtek sorra.

A tanuk.

Először **Lengyel Mórt**, a kemenesaljai hitelbank igazgatóját hallgatták ki, aki 1887/88-ban a bukott intézet tisztviselője volt. — Elmondja, hogy Rosenberg egymaga vezette az egész intézetet és csak az apró dolgokat bocsátotta az igazgatóság szavazása alá. — A nagy kölcsönök közül csak az *igen jókat* terjesztette az igazgatóság elé. Ő látott az intézetnél 10—20 éves hátralékokat, melyre az adósok egy garas kamatot se fizettek. Főkönyv és napló éveken át nem is volt az intézetnél. A főkönyvelő a mérleget a bekötetlen forgalmi ivekből csinálta. A folyószámlakönyv be volt zárva egy kasszába, ahhoz Rosenbergen és a főkönyvelőn kivül senki se nyulhatott. Neki sikerült néhányszor beletekintenie, igy hát ő már jól tudta, hogy Rosenbergék a maguk czéljaira kiaknázzák a takarékpénztárt. Évzárlatokkor a folyószámla rengeteg összegeit átvezették a váltószámlára, a mérleg megállapitása után pedig ismét törölték onnan. Ezt a könyvelőnek meg kellett tenni, mert máskép azonnal kitudódott volna, hogy a pénz nagyobb része Rosenbergék folyószámlájára van kiadva.

A Rosenberg számlájáról szabálytalanul letörölt 150.000 forint bejegyzésénél megnézi a könyvet és konstatálja, hogy a dátum Riedt kezétől származik, de maga az összeg *nem Riedt keze irása.*

Elmondja, hogy Riedtet, mikor a mérleget elkészitette, Rosenberg behivatta és ott a belső szobában „fejelték meg" a mérleget. Ő maga hallotta egy izben, mikor Rosenberg bevallotta, hogy a mérlegek hamisak.

A Riedtnek adott 15.000 frt folyószámla kölcsönre nézve azt vallja, hogy Riedt arra fedezetül oly váltokat adott, amiket egyedül csak Riedt irt alá.

Rosenbergnek ingatlanok vételére sok pénz kellett és a mellett még három vármegye eskomptőrje is volt, ha pénz kellett neki, akkor csak a takarékpénztárhoz ment, és olvasatlanul szedte fel az ezreseket.

A takarékpénztárt első sorban a rossz kihelyezések és a szabálytalan kezelés kezdték megingatni. Felemliti a Vidos Boldizsár féle kötvényt. Vidos már a 70-es évek közepén meghalt és kötvénye, melyre fedezet nem volt, még 1888 ban is aktiv vagyonként szerepelt. Rosenberg különben azt is megtette, hogy bécsi czégek nevére azok tudta nélkül folyószámlát nyittatott és azokra az igazgatóság tudta nélkül nagyobb összegeket folyósitott, a miket természetesen ő vágott zsebre. Riedt az ő nézete szerint a hamisitásokból hasznot nem huzott, mindössze annyi előnye volt, hogy bármikor kapott előlegeket.

Fehérpataky László dr. kir. ügyész kérdi, volt-e bistos tudomása a tanunak minderről.

Lengyel elmondja, hogy igenis tudott és meg is irta mindezt egy lepecsételt levélben, melyet csak a csőd kitörésekor hoztak nyilvánosságra.

Lengyel Mór vallomására leteszi az esküt, mire az elnök 10 percz szünetet ad.

Szünet után következett **Schwarcz Gusztáv** volt intézeti másodkönyvelő kihallgatása.

Ő is nagyjában ugyanazt vallja, mit Lengyel, tudniillik, hogy a folyószámla könyvet az igazgatóság és felügyelő bizottság sohase látta és Rosenberg önkényesen az igazgatóság tudta nélkül nagy összegeket utalványozott ki. A dolog akkor kezdett előtte gyanussá válni, mikor Pick Zsigmond halála után Pick Henrik tartozásait összeirták; ebből 60,000 frtot jelzálogilag biztositottak; ekkor tünt ki ugyanis, hogy Pick Henrik még folyószámlán is tartozik 17.000 forinttal.

Ekkor kezdte sejteni, hogy a folyószámlák könnyelmüen vannak vezetve. Hogy az intézetnél milyen rendetlenség volt, arra nézve felhozza, hogy a napibiztosok kiadási és bevételi könyvének tételeit a hivatalszolga adta össze.

Tanut meghiteltették.

Gaál Sándor

30 éves, ág. ev. vallású, nőtlen, könyvelő. A kisczelli takarékpénztárhoz gyakornok minőségben került. Egyedüli lényeges vallomása: hogy napi zárlatot sohasem készitettek, és hogy Rosenberg Lajos maga nyult a kasszába és egyedül olvasta meg a készpénzt. Meghiteltették.

Ezekután elnök a főtárgyalást esti 6 órakor felfüggeszti.

Második nap.

Pénteken délelőtt folytatta a szombathelyi kir. törvényszék a kisczelli takarékpénztár ügyének tárgyalását, meglehetősen nagyszámu hallgatóság jelenlétében.

Első tanu *Bognár* Pál, intézeti szolga volt, ki lényegtelen dolgokat vallott. Legérdekesebb része volt vallomásának annak beismerése, hogy több izben tényleg őrea bizták a napibiztosi könyvek tételeinek összesitését.

Vlasszaty Ferencz vallomása.

A második tanu *Vlasszaty* Ferencz, a győri takarékpénztár könyvelője volt, aki hét évvel ezelőtt mint szakértő az igazgatóság meghivására vizsgálatot tartott az intézetnél.

Elmondja, hogy Havassy dr. fölhivására megjelent az intézetnél és vizsgálni kezdett. Mindössze két könyvet adtak eléje: egy főkönyvet és a gyüjlő naplót. A folyószámla könyvet ő se látta, neki se mutatták. De különben is az ő utasitása csak az volt, hogy a főkönyv helyességét vizsgálja meg.

Ő felhivta a felügyelő bizottság figyelmét arra, hogy a mérleg tételeit a segédkönyvek alapján kell felülbirálniok. Ő a vizsgálat eredményeiről részletes irásbeli jelentést adott, melyben elmondta, hogy szorosabb ellenőrzés tart szükségesnek. Az ő benyomása az volt, hogy az igazgatóság és a felügyelő bizottság ellenőrző kötelességét nem vette komolyan, hanem csak afféle szórakozásnak tekintette.

Elnök: A főkönyvből, vagy a mérlegből nem látta, hogy Rosenbergék mennyivel tartoznak?

Vlasszaty: Nem, mert oda csak végösszegben és nem névszerint voltak a folyószámla kiadások és bevételek följegyezve. Különben is a személyi számlák bizalmas természetüek levén, nem is csodálja, ha neki azokat meg nem mutatták.

Az alkalmi főkönyv.

Elnök: Hogy lehetett, hogy ön a könyvekben semmi szabálytalant nem talált?

Grábler könyvszakértő (közbeszól): mert Vlasszaty számára a takarékpénztár három héttel a vizsgálat előtt, *hogy őt megtévessze, uj külön főkönyvet csináltatott.*

Elnök: (Riedthez) igaz ez?

Riedt: Nem. Nem három, hanem négy-öt héttel a vizsgálat előtt készitettük a külön főkönyvet. Én ezt Rosenberg egyenes utasitására tettem.

A tömeggondnok vallomása.

A következő tanu dr. *Porkoláb* Mihály a csődbe jutott intézet tömmeggondnoka. Elmondja, hogy a leltározás eredményekép az intézetnek volt betétje 1,132.821. frt, egyéb tartozása 29 ezer frt. Ebből a hitelezőknek kifizettek 60 százalékot vagyis 703 ezer forintot. A csőd megszünt és igy a hitelezőknek ma már magánjogi követelései nincsenek. A Rosenberg család a csőd megnyitásakor 403 ezer frttal tartozott az intézetnek. Ennek fedezésére Rosenberg átadta birtokát, melyen 200.000 frt jelzálogkölcsön volt s igy a birtokból ők csak 130.000 forintot kaptak. Ehhez adott Rosenberg Gyula képviselő 100.000 frtot és igy Rosenberg előirt tartozásából 230 ezer forint megtérült. Rosenberg tartozásának egész összegét nem lehetett pontosan megállapitani, mert a kamatok befizetéséről és tőkésitéséről pozitiv adatokat kapni lehetetlen volt. Ha a hátralékos kamatok nem lettek tőkésitve, akkor Rosenbergék tartozása megközeliti a 800.000 frtot.

Ügyész: Pick Henrik igazgatósági tag vagyonát miért árverezték el, a hozzájárulás vagy intézeti tartozás fejében?

Porkoláb: Intézeti tartozás fejében, mert Pick igen el volt adósodva.

A könyvszakértő vallomása.

Ezután **Grábler Sándort**, a szombathelyi takarékpénztár főkönyvelőjét, mint könyvszakértőt, hallgatták ki. Elmondja, hogy a könyveket 1894. évtől kezdve kezdték vizsgálni; a könyveket a *főkönyvek és összesitő naplók kivételével* megtalálták. A főkönyv csak 1890—95-ig volt meg. A könyvek és a mérleg közt lényeges különbségeket találtak. A folyószámlák összegeit év végén a *mérleg* váltószámla tételéhez irták, ezt azonban a váltótárcakönyvekbe nem vezették be.

Elmondja, hogy a vizsgálatnál az apró tételek rendben voltak; visszaélések csak a nagy tételek körül fordultak elő. A folyószámla könyvet 1895-ig vezették. A segélyegyletnél számlakönyvet egyáltalán nem vezettek.

Elnök (Riedthez): Mit szól ön a szakértő ezen kijelentéseihez?

Riedt: A rendkivül feltünő különbségek onnan keletkeztek, hogy a folyószámla és váltókönyvek együtt voltak kezelve, innen is támadtak a tévedések különben a folyószámla tartozások is váltók által voltak fedezve.

Grábler Sándor szakértő a hamisitások okát abban látja, hogy az igazgatóságot akarták félrevezetni. Mert hiszen még a folyószámla kamatokat is átirták a váltószámlához.

A nagy veszteség nézete szerint onnan ered, hogy volt ott több oly követelés, mely kamatokat egyáltalán nem hozott. Ezeket fedezni kellett; tették tehát ezt a tőkéből és oly módon, hogy Rosenberg számláját annyival terhelték meg, amennyi szükséges volt a hiány fedezésére.

A perbeszédek.

Délután 3 órakor vette kezdetét a vád és a védelem vitája.

Először Fejérpataky László kir. ügyész mondotta el vádbeszédét.

A vádbeszéd.

Fehérpataky László kir. ügyész: Tekintetes kir. törvényszék! Más emberek becsületével, mások bizalmával visszaélni …

seny programmjának összeállításánál nagy súlyt helyeztek arra, hogy minden egyes programmpont művészi nívón álló legyen; — a közreműködők pedig a javá erőkből valók. A programm a következő Thern Károly: „Dalünnepen", előadja a kis-czelli férfi dalkör. Késmárky Árpád a) „Cserebogár, sárga cserebogár . . ." b) „Ezt a kerek erdőt járom én . . ." c „Kis madár dalol . . ." czimbalmon előadja *Szalay* Erzsike. Báró Eötvös József: „Vár és kunyhó" melodráma, szavatja *Reich* Lujza, zongorán kiséri *Neuhausser* Imréné. Gaugler Th. „Vonós négyes op. 15." előadják I hegedű *Gáty* Zoltán, II. hegedű *Prejer* Ferencz, III. hegedű *Marton* Vincze, IV. hegedű *Hettlinger* József, Gaál Ferencz: „Magyar rapsódiák", zongorán előadja *Neuhausser* Imréné urnő. Vieniavszky: „Legenda", hegedün előadja *Gáty* Zoltán zene- és énektanár. Erkel Ferencz: „Magyar népdalok", tilinkón előadja *Pais* Géza, zongorán kiséri *Gáty* Zoltán. Huber Károly: „Magyar egyveleg V.", előadja a kis czelli férfi-dalkör. A hangverseny esti 8 órakor kezdődik. Belépő dij: személyjegy 2 korona, családjegy 4 korona.

Czédula az ajtón. A gyermekek réme, a difteritisz szórványosan itt is ott is felbukkan és a hatóság emberei serényen munkálódnak azon, hogy a baj tovaterjedését megakadályozzák. A kapukra felkerül a veszedelmes betegségre figyelmeztető piros czédula: Ragályos beteg van a háznál, ne közeledjetek! A szülők pedig éjeket virrasztva a beteg ágya mellett, szivszorongva várják édes apróságok jobbra fordulását. Kis-Czellben legutóbb két difteritisz és egy bárányhimlő megbetegedés fordult elő.

A jánosházai társaskör állandó vigalmi bizottsága belvárdi Bévárdy Gyula elnöklésével elhatározta, hogy folyó év februar havának 2-ik napján műsorral egybekötött tánczvigalmat rendez a saját könyvtára javára. A műsor a következő: Szabad előadás. Tartja: Törzsök Vilmos. Költemény. Szavalja: Kossa Aranka. Monológ. Előadja: Lusztig Erzsike. Judás (Váraditól). Szavalja: belvárdi Bévárdy Gyula. Teljes végeladás (Saphirtól). Előadja: Katscher Árpád. Belépő dij: Személyjegy 2 k., családjegy 4 k. A zenét Nyáry Elek jól rendezett zenekara szolgáltatja. Czigányvajda és tánczrendező: Katscher Árpád. Jegyek előre válthatók: magyari Kossa Gusztáv és Kohn Jakab uraknál és 2-ikán este 7-től a pénztárnál. Tisztelettel felkéretnek mindazok, kik meghivóra igényt tartanak, forduljanak a vigalmi bizottság elnökéhez: belvárdi Bévárdy Gyula urhoz. Az előadás iránt széles körben nagy az érdeklődés.

A jég iránt. A vármegye alispánja felhivást bocsájtott ki a községek elöjáróságához, hogy jég beszerzése iránt jó elve gondoskodjék. A hatósági figyelmeztetés nem árt, csak most már az időjárás is megemberelje magát és jeget termeljen.

Tüzoltók bálja. A kis-czelli önkéntes tüzoltó-egyesület tagjai által rendezett jótékonyczélu tánczmulatság siker tekintetében megfelelt a várakozásnak. Tekintve a nemes czélt, bizony nem árott volna, ha azok, kik veszedelem idején derék tüzoltóink működését igénybe veszik. itt, hol azok egyleti vagyonának gyarapitásáról van szó, szintén tömegesebben társultak volna hozzájuk. Akik a mulatságon részt vettek, magyaros jókedvvel jól mulattak. A mulatságon megjelent dr. Maróthy László országgyülési képviselő is. A szépnem közül következőket sikerült tudósitónknak feljegyezni: Asszonyok: Edelényi Gyuláné, Fábián Dezsőné, Gersei Ferenczné, Gróf Károlyné, Horváth Józsefné, Kelemen Ferenczné, Kanderss Ferenczné, Kolin Károlyné, Molnár Jánosné, Nagy Gyulané, Patyi Jánosné, id. Reich Imréné, Rosta Ferenczné, Szabó Lajosné, Szeiler Antalné és id. Tory Györgyné. Leányok Fábián Irénke, Horváth Irma, Landherr Jolán, Molnár Mari, Reich Lujza, Szeile Irma és Emilia, Tory Mili és Mariska. A négyeseket huszonkét pár tánczolta.

Meghalt a váróteremben. Egy szegény vönöczki asszonyt ért a halál távol övéitől, idegenben. Horváth Istvánné napszámosnő utra kelt a minap, hogy Kecskéden lakó fiát meglátogassa. Este felé fél nyolcz óra tájban a fertővidék vasut kenyeri állomásának várótermében hol a vonat érkezését várta, hirtelen rosszul lett. Boda István állomásvezető és az utasok azonnal segitségére voltak de hiába volt minden igyekezetük. Horváth Istvánné néhány percz mulva kiszenvedett. Halálát, mint az orvosrendőr bonczolásból kiderült, szivszélhüdés okozta.

A helybeli Hungária, illetve Kemenesaljai szállodára vonatkozó ajánlatok f. évi február hó 15-éig nyujtandók be dr. Pletnits Ferencz ügyvéd irodájában.

Gyermekgyilkos anya. Elég gyakori ez a szomoru történet. A legény szerelemre gerjeszti, elcsábitja a leányt. Turbékolnak egy ideig. Egyszer aztán elmarad a legény, a leány meg nem mer az utczára se kimenni, nehogy meglássák a szégyenét. Valami félreeső helyen életet ad gyermekének, de az életét mindjárt el is veszi, mert a szégyenérzet erősebb benne az anyai szeretetnél. Az anyát becsukják, a gyermek a föld alatt van és a legény? A legényt nem lehet bántani. Az nem bünhődik. Ha kedve tartja és szerencséje van, tuczatszámra csábithatja el a lányokat s juttathatja a bőrönbe. — Igy járt Mendel Gizella is, egy rába-bogyoszlói, jómódu földmives-családnak 23 éves hajadon leánya. Elcsábitották. Okt. 23-án aztán a pajtában egy leánygyermeket szült s a szerencsétlen teremtést mindjárt meg is fojtotta. Aztán elásta. — Gyermekölés büntettével vádolva e hó 21-én került a törvényszék elé, melynek itélőtanácsában dr. Laky Kristóf kuriai biró, törvényszéki elnök elnökölt. A vádlott azzal védekezett, hogy eszméletlen állapotban volt s nem fojtotta meg a gyermekét. De mivel a vizsgálóbiró előtt töredelmesen beismerte tettét s ennek visszavonását indokolni nem tudta, a törvényszék bünösnek mondta ki a gyermekölés büntettében s egy esztendei börtönre itélte. A közvádló megnyugodott az itéletben, de Mendel Gizella és védője — dr. Wolf Géza ügyvéd — felebbeztek.

A kis-czelli m. kir. adóhivatal pénz- és ügyforgalma az 1901-ik évben a következő volt: Bevétel: készpénzben 1.167,804 kor. 52 fil., kötvényben 23.716 kor. 05 fil. Kiadás: készpénzben 1.102,445 kor. 81 fil., kötvényben 6.010 kor. 26 fil. Befolyt egyenes állami adóban 395,852 kor. 76 f. jogilletékben 118,004 kor. 69 fil., fogyasztási adóban 133,119 kor. 17 fil., dohány jövedékben 221,187 kor. 05 fil., Rábaszabály költség 21,384 kor. 27 fil., birói letétekben 88,075 kor. 03 fil., orsz. betegápolási pótadó 9,634 kor. 72 fil., bélyeg váltó árában 44.933 kor. 38 fil. Beérkezett általános ügydarab száma 3175, birói letét száma 161, jogügyletek száma 1327, bélyegletétek száma 312, főkönyvek összes-folyó száma 2462, naplók, lajstromok összes száma 15320.

Harczoló asszonyok. A férfiak verekedési virtusa lassan-lassan az asszonynépre is átragad már. Ügyes-bajos dolgaikat ezután ők sem kipróbált fegyverükkel, a nyelvükkel intézik el, hanem a kezük ügyébe eső erősebb argumentumokat vagdosnak egymás fejéhez. Merse községben történt egy ilyen parázs asszonyverekedés a minap. Horváth Esztert a község utczáján Szabó Eszter és Fekete Agnes megtámadták s egy répavágó késsel ugy összehasogaták annak bőrét és husát, hogy 15—20 nap is beletelik, mig kigyógyul a bajából. A más vérére szomjuhozó asszonyokat a csendőrség feljelentette.

Idegenek a padláson. Valami éhes atyafiak járhattak Kemenes-Szent-Márton községben Kozma Miklós padlásán. Az ott összehalmozva volt többféle ingóságot nem bántottak, hanem a felakgatva volt füstölt oldalasok nagygarmadáját érzékenyen megdézsmálták. Elvittek belőle valami 17 kilogrammra valót. A tolvajokat nyomozza a csendőrség.

Kiadó laptulajdonos:
„VASVÁRMEGYE" hirdetési és hirlapvállalat.

480. 864/901 53/902 végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 § a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a kis-czelli kir. törvényszék 1901 évi 432. 453, 533. számu végzése következtében Kemenesaljai közg. hitelbank részv. társ. Herczig Miksa és Honig Samu javára Karácsony Lajos kis-czelli ellen 1400 kor. s jár. erejéig 1901 évi november hó 2-án foganatositott kielégitési végrehajtás utjan le és felül foglalt és 3646 kor. 41 fillre becsült következő ingóságok um.: butorok, kávéházi és vendéglői berendezés, 1 teke asztal, ágynemüek, konyhai felszerelés stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kis-czelli kir. járásbiróság 1901-ik évi V. 432, 433, 453. számu végzése folytán 1400 kor., 78 k. 44 fill., 97 k. 74 fill. s jár. erejéig Kis-Czellben a Hungária szállodában leendő eszközlésére **1902 évi február 25-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107 és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kis-Czell, 1902. évi januar hó 22. napján.

Végh Kálmán
kir. birósági végrehajtó.

949/1901 végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a kis-czelli kir járásbiróság 1901 évi 328, 349 és 377 számu végzései következtében Fehér József, Klein Jakab és Weitzner János végrehajtatók javára Rozenthal Jóssef kis-czelli ellen 1446 kor., 3000 k. s jár. erejéig 1901 évi augusztus hó 6-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján le és felül foglalt és 1615 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: szobabeli butorok, konyhai felszerelés és raktáron levő uj butorok stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kis czelli kir. járásbiróság 1901-ik évi V. 328. 349, 377. számu végzése folytán 3000 kor, 1416 k. s 200 kor. tőke s jár. erejéig Kis Czellben alperes lakásán s folytatólag üzletében leendő eszközlésére **1902 évi február hó 20 ik napjának délelőtt 9 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat masok is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kis-Czellben, 1902. évi januar hó 1 napján.

Végh Kálmán
kir. birósági végrehajtó.

A vizsgálat körülbelül 450.000 frt hiányt alált.

Vidos Márton a maga részéről 4400 koronával járult a csőd megszüntetési költségekhez.

Fischer Lipót

a tizenegyedik vádlott. 63 éves, nemes-magasi születésű, 5 gyermek atyja, teljesen vagyontalan. A vétkes bukásban nem érzi magát bűnösnek. A takarékpénztárnak 25 éven keresztül igazgatósági tagja volt. A könyveket soha sem vizsgálta. A kibocsátott számadásokban teljesen megbizott.

Sipőcz Benedek

a tizenkettedik vádlott, táplánfai születésű, 51 éves, plébános, nem érzi magát bűnösnek. 1896-tól kezdődőleg igazgatósági tag volt. Az évi mérlegek kibocsájtását megelőző üléseken részt vett. Megbizott azonban a szakértőkben, kik a kimutatásokat készitették. A váltóbirálatoknál nem vett részt. A bukás után a pénzintézettel nem érintkezett. A kár megtéritéséhez nem járult hozzá.

Benkő Károly

a tizenharmadik vádlott, ügyvéd, 51 éves, a vétkes bukás vádjában nem érzi magát bűnösnek. Az intézetnél felügyelő bizottsági tag volt 6 év óta. A folyószámla-könyv létezéséről nem tudott semmit.

Gömbös Ferencz

a tizennegyedik vádlott, 49 éves államvasuti hivatalnok, nem érzi magát bünösnek. Az általános kérdésekre megadott feleletei után előadja, hogy 1897. évben választották felügyelő bizottsági tagnak. — Ez állást nem akarta elfogadni, de mert látta, hogy az intézet élén olyan emberek állanak, kik a takarékpénztár rendes vezetésére teljes garancziát képesek nyujtani, elfogadta a reá nézve megtisztelő állást. — A mérlegeket mindig aláirta. Minthogy a vizsgálatok mindig kedvező eredményekről számoltak be, nem is

A vádlottak kihallgatása ezzel véget érvén, ezután a tanuk következtek sorra.

A tanuk.

Először **Lengyel Mórt**, a kemenesaljai hitelbank igazgatóját hallgatták ki, aki 1887/88-ban a bukott intézet tisztviselője volt. — Elmondja, hogy Rosenberg egymaga vezette az egész intézetet és csak az apró dolgokat bocsátotta az igazgatóság szavazása alá. — A nagy kölcsönök közül csak az igen jókat terjesztette az igazgatóság elé. Ő látott az intézetnél 10—20 éves hátralékokat, melyre az adósok egy garas kamatot se fizettek. Főkönyv és napló éveken át nem is volt az intézetnél. A főkönyvelő a mérleget a bekötetlen forgalmi ivekből csinálta. A folyószámlakönyv be volt zárva egy kasszába, ahhoz Rosenbergen és a főkönyvelőn kivül senki se nyulhatott. Neki sikerült néhányszor beletekintenie, igy hát ő már jól tudta, hogy Rosenbergék a maguk czéljaira kiaknázzák a takarékpénztárt. Évzárlatokkor a folyószámla rengeteg összegeit átvezették a váltószámlára, a mérleg megállapitása után pedig ismét törölték onnan. Ezt a könyvelőnek meg kellett tenni, mert másképp azonnal kitudódott volna, hogy a pénz legnagyobb része Rosenbergék folyószámláján van kiadva.

A Rosenberg számlájáról szabálytalanul letörölt 150.000 forint bejegyzésénél megnézi a könyvet és konstatálja, hogy a dátum Riedt kezétől származik, de maga az összeg *nem Riedt kezeirása*.

Elmondja, hogy Riedtet, mikor a mérleget elkészitette, Rosenberg behivatta és ott a belső szobában „fejelték meg" a mérleget. Ő maga hallotta egy izben, mikor Rosenberg bevallotta, hogy a mérlegek hamisak.

A Riedtnek adott 15.000 frt folyószámla kölcsönre nézve azt vallja, hogy Riedt arra fedezetül oly váltokat adott, amiket egyedül csak Riedt irt alá.

Rosenbergnek ingatlanok vételére sok pénz kellett és e mellett még három vármegye eskomptőrje is volt, ha pénz kellett, neki, akkor csak a takarékpénztárhoz ment, és olvasatlanul szedte fel az ezreseket.

A takarékpénztárt első sorban a rossz kihelyezések és a szabálytalan kezelés kezdték megingatni. Felemliti a Vidos Boldizsár féle kötvényt. Vidos már a 70-es évek közepén meghalt és kötvénye, melyre fedezet nem volt, még 1888-ban is aktiv vagyonként szerepelt. Rosenberg különben azt is megtette, hogy bécsi czégek nevére azok tudta nélkül folyószámlát nyittatott és azokra az igazgatóság tudta nélkül nagyobb összegeket folyósitott, a miket természetesen ő vágott zsebre. Riedt az ő nézete szerint a hamisitásokból hasznot nem huzott, mindössze annyi előnye volt, hogy bármikor kapott előlegeket.

Fehérpataky László dr. kir. ügyész kérdi, volt-e biztos tudomása a tanunak minderről.

Lengyel elmondja, hogy igenis tudott és meg is irta mindezt egy lepecsételt levélben, melyet csak a csőd kitörésekor hoztak nyilvánosságra.

Lengyel Mór vallomására leteszi az esküt, mire az elnök 10 percz szünetet ad.

Szünet után következett **Schwarcz** Gusztáv volt intézeti másodkönyvelő kihallgatása.

Ő is nagyjában ugyanazt vallja, mit Lengyel, tudniillik, hogy a folyószámla könyvet az igazgatóság és felügyelő bizottság sohase látta és Rosenberg önkényesen az igazgatóság tudta nélkül nagy összegeket utalványozott ki. A dolog akkor kezdett előtte gyanussá válni, mikor Pick Zsigmond halála után Pick Henrik tartozásait összeirták; ebből 60,000 frtot jelzálogilag biztositottak; akkor tünt ki ugyanis, hogy Pick Henrik még folyószámlán is tartozik 17.000 forinttal.

Ekkor kezdte sejteni, hogy a folyószámlák könnyelmüen vannak vezetve. Hogy az intézetnél milyen rendetlenség volt, arra nézve felhozza, hogy a napibiztosok kiadási és bevételi könyvének tételeit a hivatalszolga adta össze.

Tanut meghiteltették.

Szái Sándor

30 éves, ág. ev. vallású, nőtlen, könyvelő A kisczelli takarékpénztárhoz gyakornok minőségben került. Egyedüli lényeges vallomása: hogy napi zárlatot sohasem készitettek, és hogy Rosenberg Lajos maga nyult a kasszába és egyedül olvasta meg a készpénzt. Meghiteltették.

Ezekután elnök a főtárgyalást esti 6 órakor felfüggeszti.

Második nap.

Pénteken délelőtt folytatta a szombathelyi kir. törvényszék a kisczelli takarékpénztár ügyének tárgyalását, meglehetősen nagyszámu hallgatóság jelenlétében.

Első tanu *Bognár* Pál, intézeti szolga volt, aki lényegtelen dolgokat vallott. Legérdekesebb része volt vallomásának annak beismerése, hogy több izben tényleg őreá bizták a napibiztosi könyvek tételeinek összesitését.

Vlaszaty Ferencz vallomása.

A második tanu *Vlaszaty* Ferencz, a győri takarékpénztár könyvelője volt, aki hét évvel ezelőtt mint szakértő az igazgatóság megbizására vizsgálatot tartott az intézetnél.

Elmondja, hogy Havassy dr. főügyész megjelent az intézetnél és vizsgálni kezdett. Mindössze két könyvet adtak eléje: egy főkönyvet és a gyűjtő naplót. A folyószámla könyvet ő se látta, neki se mutatták. De különben is az ő utasitása csak az volt, hogy a főkönyv helyességét vizsgálja meg.

Ő felhivta a felügyelő bizottság figyelmét arra, hogy a mérleg tételeit a segédkönyvek alapján kell felülbirálniok. Ő a vizsgálat eredményeiről részletes irásbeli jelentést adott, melyben elmondta, hogy szorosabb ellenőrzést tart szükségesnek. Az ő benyomása az volt, hogy az igazgatóság és a felügyelő bizottság ellenőrző kötelességét nem vette komolyan, hanem csak afféle szórakozásnak tekintette.

Elnök: A főkönyvből, vagy a mérlegből nem látta, hogy Rosenbergék mennyivel tartoznak?

Vlaszaty: Nem, mert oda csak végösszegben és nem névszerint voltak a folyószámla kiadások és bevételek följegyezve. Különben is a személyi számlák bizalmas természetüek levén, nem is csodálja, ha neki azokat meg nem mutatták.

Az alkalmi főkönyv.

Elnök: Hogy lehetett, hogy ön a könyvekben semmi szabálytalant nem talált?

Grábler könyvszakértő (közbeszól): mert Vlaszaty számára a takarékpénztár három héttel a vizsgálat előtt, *hogy őt megtévessze, uj külön főkönyvet csináltatott.*

Elnök: (Riedthez) igaz ez?

Riedt: Nem. Nem három, hanem négy-öt héttel a vizsgálat előtt készitettük a külön főkönyvet. Én ezt Rosenberg egyenes utasitására tettem.

A tömeggondnok vallomása.

A következő tanu dr. *Porkoláb* Mihály a csődbe jutott intézet tömeggondnoka. Elmondja, hogy a leltározás eredményeképp az intézetnek volt betétje 1,132.821 frt, egyéb tartozása 29 ezer frt. Ebből a hitelezőknek kifizettek 60 százalékot vagyis 703 ezer forintot. A csőd megszünt és igy a hitelezőknek ma már magánjogi követelései nincsenek. A Rosenberg család a csőd megnyitásakor 403 ezer frttal tartozott az intézetnek. Ennek fedezésére Rosenberg átadta birtokát, melyen 200.000 frt jelzálogkölcsön volt s igy a birtokból ők csak 130.000 forintot kaptak. Ehhez adott Rosenberg Gyula képviselő 100.000 frtot és igy Rosenberg előirt tartozásából 230 ezer forint megtérült. Rosenberg tartozásának egész összegét nem lehetett pontosan megállapitani, mert a kamatok befizetéséről és tőkésitéséről pozitiv adatokat kapni lehetetlen volt. Ha a hátralékos kamatok nem lettek tőkésitve, akkor Rosenbergék tartozása megközeliti a 800.000 frtot.

Ügyész: Pick Henrik igazgatósági tag vagyonát miért árverezték el, a hozzájárulás vagy intézeti tartozás fejében?

Porkoláb: Intézeti tartozás fejében, mert Pick igen el volt adósodva.

A könyvszakértő vallomása.

Ezután **Grábler Sándort**, a szombathelyi takarékpénztár főkönyvelőjét, mint könyvszakértőt, hallgatták ki. Elmondja, hogy a könyveket 1894. évtől kezdve kezdték vizsgálni; a könyveket a *főkönyvek és összesitő naplók kivételével* megtalálták. A főkönyv csak 1890—95-ig volt meg. A könyvek és a mérleg közt lényeges különbségeket találtak. A folyószámlák összegeit év végén a *mérleg* váltószámla tételéhez irták, ezt azonban a váltótárczakönyvekbe nem vezették be.

Elmondja, hogy a vizsgálatnál az apró tételek rendben voltak; visszaélések csak a nagy tételek körül fordultak elő. A folyószámla könyvet 1895-ig vezették. A segélyegyletnél számlakönyvet egyáltalán nem vezettek.

Elnök (Riedthez): Mit szól ön a szakértő ezen kijelentéseihez?

Riedt: A rendkivül feltünő különbségek onnan keletkeztek, hogy a folyószámla és váltókönyvek együtt voltak kezelve, innen is támadtak a tévedések különben a folyószámla tartozások is váltók által voltak fedezve.

Grábler Sándor szakértő a hamisitások okát abban látja, hogy az igazgatóságot akarták félrevezetni. Mert hiszen még a folyószámla kamatokat is átirták a váltószámlához.

A nagy veszteség nézete szerint onnan ered, hogy volt ott több oly követelés, mely kamatokat egyáltalán nem hozott. Ezeket fedezni kellett; tették tehát ezt a tőkéből és oly módon, hogy Rosenberg számláját annyival terhelték meg, amennyi szükséges volt a hiány fedezésére.

A perbeszédek.

Délután 3 órakor vette kezdetét a vád és a védelem vitája.

Először Fejérpataky László kir. ügyész mondotta el vádbeszédét.

A vádbeszéd.

Fehérpataky László kir. ügyész: Tekintetes kir. törvényszék! Más emberek becsületével, mások bizalmával visszaélni ... mi

seny programmjának összeállításánál nagy sulyt helyeztek arra, hogy minden egyes programmpont művészi nivón álló legyen; — a közreműködők pedig a java erőkből valók. A programm a következő Thern Károly: „Dalünnepen", előadja a kis-czelli férfi dalkör. Késmárky Árpád a) „Cserebogár, sárga cserebogár . . ." b) „Ezt a kerek erdőt járom én . . ." c) „Kis madár dalol . . ." czimbalmon előadja *Szalay* Erzsike. Báró Eötvös József: „Vár és kunyhó" melodráma, szavalja *Reich* Lujza, zongorán kiséri *Neuhausser* Imréné. Gaugler Th. „Vonós négyes op. 15." előadják I hegedü *Gáty* Zoltán, II. hegedü *Prejer* Ferencz, III. hegedü *Marton* Vincze, IV. hegedü *Hettlinger* József, Gaál Ferencz: „Magyar rapsódiák", zongorán előadja *Neuhausser* Imréné urnő. Vieniavszky: „Legenda", hegedün előadja *Gáty* Zoltán zene- és énektanár. Erkel Ferencz: „Magyar népdalok", tilinkón előadja *Páis* Géza, zongorán kiséri *Gáty* Zoltán. Huber Károly: „Magyar egyveleg V.", előadja a kis czelli férfi-dalkör. A hangverseny esti 8 órakor kezdődik. Belépő dij: személyjegy 2 korona, családjegy 4 korona.

Czédula az ajtón. A gyermekek réme, a difteritisz szórványosan itt is ott is felbukkan és a hatóság emberei serényen munkálódnak azon, hogy a baj tovaterjedését megakadályozzák. A kapukra felkerül a veszedelmes betegségre figyelmeztető piros czédula: Ragályos beteg van a háznál, ne közeledjetek! A szülők pedig éjeket virrasztva a beteg ágya mellett, szivszorongva várják édes apróságok jobbra fordulását. Kis-Czellben legutóbb két difteritisz és egy báránybimló megbetegedés fordult elő.

A jánosházai társaskör állandó vigalmi bizottsága belvárdi Bévárdy Gyula elnöklésével elhatározta, hogy folyó év február havának 2-ik napján műsorral egybekötött tánczvigalmat rendez a saját könyvtára javára. A műsor a következő: Szabad előadás. Tartja: Törzsök Vilmos. Költemény. Szavalja: Kossa Aranka. Monológ. Előadja: Lusztig Erzsike. Judás (Váraditól). Szavalja: belvárdi Bévárdy Gyula. Teljes végeladás (Saphirtól). Előadja: Katscher Árpád. Belépő dij: Személyjegy 2 k., családjegy 4 k. A zenét Nyáry Elek jól rendezett zenekara szolgáltatja. Czigányvajda és tánczrendező: Katscher Árpád. Jegyek előre válthatók: magyari Kossa Gusztáv és Kohn Jakab uraknál és 2-ikán este 7-től a pénztárnál. Tisztelettel felkéretnek mindazok, kik meghivóra igényt tartanak, forduljanak a vigalmi bizottság elnökéhez: belvárdi Bévárdy Gyula urhoz. Az előadás iránt széles körben nagy az érdeklődés.

A jég iránt. A vármegye alispánja felhivást bocsájtott ki a községek elöljáróságához, hogy jég beszerzése iránt jó elve gondoskodjék. A hatósági figyelmeztetés nem árt, csak most már az időjárás is megemberelje magát és jeget termeljen.

Tűzoltók bálja. A kis-czelli önkéntes tüzoltó-egyesület tagjai által rendezett jótékonyczélu tánczmulatság siker tekintetében megfelelt a várakozásnak. Tekintve a nemes czélt, bizony nem ártott volna, ha azok, kik veszedelem idején derék tüzoltóink működését igénybe veszik; itt, hol azok egyleti vagyonának gyarapitásáról van szó, szintén tömegesebben társultak volna hozzájuk. Akik a mulatságon részt vettek, magyaros jókedvvel jól mulattak. A mulatságon megjelent dr. Maróthy László országgyülési képviselő is. A szépnem közül következőket sikerült tudósitónknak feljegyezni: Asszonyok: Edelényi Gyuláné, Fábián Dezsőné, Gersei Ferenczné, Gróf Károlyné, Horváth Józsefné, Kelemen Ferenczné, Kanderss Ferenczné, Kolin Károlyné, Molnár Jánosné, Nagy Gyuláné, Patyi Jánosné, id. Reich Imréné, Rosta Ferenczné, Szabó Lajosné, Szeiler Antalné és id. Tory Györgyné. Leányok Fábián Irénke, Horváth Irma, Landherr Jolán, Molnár Mari, Reich Lujza, Szeiler Irma és Emilia, Tory Mili és Mariska. A négyeseket huszonkét pár tánczolta.

Meghalt a váróteremben. Egy szegény vönöczki asszonyt ért a halál távol övéitől, idegenben. Horváth Istvánné napszámosnő utra kelt a minap, hogy Kecskéden lakó fiát meglátogassa. Estefelé fél nyolcz óra tájban a fertővidéki vasut kenyeri állomásának várotermében, hol a vonat érkezését várta, hirtelen rosszul lett. Boda István állomásvezető és az utasok azonnal segitségére voltak, de hiába volt minden igyekezetük. Horváth Istvánné néhány percz mulva kiszenvedett. Halálát, mint az orvosrendőri bonczolásból kiderült, szivszélhüdés okozta.

A helybeli Hungária, illetve Kemenesaljai szállodára vonatkozó ajánlatok f. évi február hó 15-éig nyujtandók be dr. Pletnits Ferencz ügyvéd irodájában.

Gyermekgyilkos anya. Elég gyakori ez a szomoru történet. A legény szerelemre gerjeszti, elcsábitja a leányt. Turbékolnak egy ideig. Egyszer aztán elmarad a legény, a leány meg nem mer az utczára se kimenni, nehogy meglássák a szégyenét. Valami félreeső helyen életet ad gyermekének, de az életét mindjárt el is veszi, mert a szégyenérzet erősebb benne az anyai szeretetnél. Az anyát becsukják, a gyermek a föld alatt van és a legény? A legényt nem lehet bántani. Az nem bünhődik. Ha kedve tartja és szerencséje van, tuczatszámra csábithatja el a lányokat s juttathatja a börtönbe. — Igy járt Mendel Gizella is, egy rába-bogyoszlói, jómódu földmives-családnak 23 éves hajadon leánya. Elcsábitották. Okt. 23-án aztán a pajtában egy leánygyermeket szült s a szerencsétlen teremtést mindjárt meg is fojtotta. Aztán elásta. — Gyermekölés büntettével vádolva e hó 21-én került a törvényszék elé, melynek itélőtanácsában dr. Laky Kristóf kuriai biró, törvényszéki elnök elnökölt. A vádlott azzal védekezett, hogy eszméletlen állapotban volt s nem fojtotta meg a gyermekét. De mivel a vizsgálóbiró előtt töredelmesen beismerte tettét s ennek visszavonását indokolni nem tudta, a törvényszék bünösnek mondta ki a gyermekölés büntettében s egy esztendei börtönre itélte. A közvádló megnyugodott az itéletben, de Mendel Gizella és védője — dr. Wolf Géza ügyvéd — felebbeztek.

A kis-czelli m. kir. adóhivatal pénz- és ügyforgalma az 1901-ik évben a következő volt: Bevétel: készpénzben 1 167,804 kor. 52 fil., kötvényben 23.716 kor. 05 fil. Kiadás: készpénzben 1.102,445 kor. 81 fil., kötvényben 6.010 kor. 26 fil. Befolyt egyenes állami adóban 395,852 kor. 76 f. jogilletékben 118,004 kor. 69 fil., fogyasztási adóban 133,119 kor. 17 fil., dohány jövedékben 221,187 kor. 05 fil., Rábaszabály költség 21,384 kor. 27 fil., birói letétekben 88,075 kor. 03 fil., orsz. betegápolási pótadó 9,634 kor. 72 fil., bélyeg váltó árában 44.933 kor. 38 fil. Beérkezett általános ügydarab száma 3175, birói letét száma 161, jogügyletek száma 1328, bélyegletétek száma 5 019, főkönyvek összes folyó száma 2462, naplók, lajstromok összes száma 15320.

Harczoló asszonyok. A férfiak verekedési virtusa lassan-lassan az asszonynépre is átragad már. Ügyes-bajos dolgaikat ezután ők sem kipróbált fegyverükkel, a nyelvükkel intézik el, hanem a kezük ügyébe eső erősebb argumentumokat vagdosnak egymás fejéhez. Merse községben történt egy ilyen parázs asszonyverekedés a minap. Horváth Esztert a község utczáján Szabó Eszter és Fekete Agnes megtámadták s egy répavágó késsel ugy összehasogatták annak bőrét és husát, hogy 15—20nap is beletelik, mig kigyógyul a bajából. A más vérére szomjuhozó asszonyokat a csendőrség feljelentette.

Idegenek a padláson. Valami éhes atyafiak járhattak Kemenes-Szent-Márton községben Kozma Miklós padlásán. Az ott összehalmozva volt többféle ingóságot nem bántottak, hanem a felakgatva volt füstölt oldalasok nagy garmadáját érzékenyen megdézsmálták. Elvittek belőle valami 17 kilogrammra valót. A tolvajokat nyomozza a csendőrség.

Kiadó laptulajdonos:
„VASVÁRMEGYE" hirdetési és hirlapvállalat.

---

480. 864/901 53/902 végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 § a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a kis-czelli kir. törvényszék 1901 évi 432. 453, 533. számu végzése következtében Kemenesaljai közg. hitelbank részv. társ. Herczig Miksa és Honig Samu javára Karácsony Lajos kis-czelli ellen 1400 kor. s jár. erejéig 1901 évi november hó 2-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján le és felül foglalt és 3646 kor. 41 fillre becsült következő ingóságok um.: butorok, kávéházi és vendéglői berendezés, 1 teke asztal, ágynemüek, konyhai felszerelés stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kis czelli kir. járásbiróság 1901-ik évi V. 432, 433, 453. számu végzése folytán 1400 kor., 78 k. 44 fill., 97 k. 74 fill. s jár. erejéig Kis-Czellben a Hungária szállodában leendő eszközlésére **1902 évi február 25-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107 és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kis-Czell, 1902. évi január hó 22. napján.

Végh Kálmán
kir. birósági végrehajtó.

949/1901 végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a kis-czelli kir járásbiróság 1901 évi 328, 349 és 377 számu végzései következtében Fehér József, Klein Jakab és Weitzner János végrehajtatók javára Rozenthal József kis-czelli ellen 1446 kor., 3000 k. s jár. erejéig 1901 évi augusztus hó 6-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján le és felül foglalt és 1615 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: szobabeli butorok, konyhai felszerelés és raktáron levő uj butorok stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kis czelli kir. járásbiróság 1901-ik évi V. 328. 349, 377/c számu végzése folytán 3000 kor, 1416 k. és 200 kor. tőke s jár. erejéig Kis Czellben alperes lakásán s folytatólag üzletében leendő eszközlésére **1902 évi február hó 20 ik napjának délelőtt 9 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kis-Czellben, 1902. évi január hó 21 napján.

Végh Kálmán
kir. birósági végrehajtó.

7/1902 vérh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a kis-czelli kir. törvényszék 1901 évi 347 számu végzése következtében dr. Pletnits Ferencz ügyvéd által képviselt Kemenesaljai közg. hit. bank javára Varga Mihály és néje csöngei ellen 1400 kor., 3000 k., 800 kor. s jár. erejéig 1901 évi november hó 30-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján le foglalt és 848 koronára becsült következő ingóságok u. m: 2 hámos ló gazdasági eszközök, rozsszalma nyilsános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kis-czelli kir. járásbiróság 1901-ik évi V. 347/2 számu végzése folytán 3000 kor., 1400 k. és 800 kor. tőke s jár. erejéig Csöngén végrehajtást szenvedők lakásán leendő eszközlésére **1902 évi február hó 17-ik napjának d. e. 9 órája** határidoül kitüzetik és ahhoz a venni szandékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 § a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kis-Czell, 1902 évi január hó 21. napján.

Végh Kálmán
kir. birósági végrehajtó

KÉPES LEVELEZŐ LAPOK
2 filiértől felfelé.
A legujabb és legizlésesebb választék,
valamint
legujabb divatu nyakkendők, férfi ingek és gallérok,
nagy választékban jutányos árban
özv. ROSENBERG DÁVID-né
kereskedésében kaphatók
Kis-Czellben Simon-féle ház.

Jugovits Imre
kocsigyártó
e szakba vágó mindennemü
munkát és javitást
jutányosan elfogad
Kis-Czellben.

Reif Dávid
kész czipő raktára.
. . . . Megrendeléseket
mérték szerint . . . . .
jutányos áron elfogad
Kis-Czellben.

Kis-Czellben
Dr. Pletnits Ferencz ügyvéd
tulajdonát képező
a vételár 6 %-kát jövedelmező
bérház
szabad kézből eladó.
Felvilágositást ád a tulajdonos.

Molnár Lajos
órás és ékszerész
Kis-Czellben, a „Korona"-vendéglő átellenében,
Ajánlja raktárát mindennemü arany-, ezüst-, ékszeráru- és órákban. Vesz és becserél régi aranyat, ezüstöt és ékszereket a legmagasabb árak mellett. Készit minden e szakba vágó czikket.
Minden e szakba vágó javitásokért 1 évi, uj órákért 2 évi jótállás nyujtatik.
Legolcsóbb bevásárlási forrás!
Kedvező feltételek mellett.

Hirdetéseket
felvesz
jutányos árakon
A
„Kemenesalja"
kiadóhivatala
Szombathely, Kossuth-Lajos-utcza 9. szám.

Nyom. Bertalanffy Józsefnél Szombathely.